

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți
Facultatea de Științe Reale, Economice și ale Mediului
Catedra de științe economice

CURRICULUM
la unitatea de curs

PRINCIPIILE ECONOMIEI DE PIAȚĂ

Ciclul I - studii superioare de licență (nivelul 6 ISCED)

Codul și denumirea domeniului general de studiu:

011 Științe ale educației, , 072 Tehnologii de fabricare și prelucrare

Codul și denumirea specialității:

0114.17 Educație tehnologică, 0723.3 Design vestimentar industrial,

0721.2 Tehnologia produselor alimentare

Forma de învățământ: cu frecvență

INFORMAȚII REFERITOARE LA CADRUL DIDACTIC

Dr. Natalia Branașco, doctor în științe economice, conferențiar universitar la Catedra de Științe Economice, absolventă a Facultății de Economie din cadrul USARB, specialitatea „Management în investiții și activitate economică” și a studiilor de doctorat la specialitatea „Teorie economică și politici economice” din cadrul ASEM. Consultanță și activă conform cerințelor stabilite și afișat la Catedra de Științe Economice, în biroul nr. 201.
natalia.branașco@usarb.md

Autor:

conf. univ., dr. Natalia BRANAȘCO

INTEGRAREA CURSULUI ÎN PROGRAMUL DE STUDIU

Prezentul curriculum este întocmit în conformitate cu planul de studii care prevede studierea unității de curs „Principiile economiei de piață” în anul I, semestrul I de către studenții de la specializarea economică. Unitatea de curs „Principiile economiei de piață” urmărește integrarea studenților în baza de cunoștințe de piață și reprezintă un element fundamental, constitutiv al ciclului disciplinelor generale. Cursul permite formarea unei imagini adecvate și o conștientizare mai profundă a esenței și evoluției economiei, iar cunoștințele din cadrul acestei discipline contribuie la înțelegerea problemelor ce țin de activitatea economică la diferite nivele

Discutat și aprobat la ședința Catedrei de științe economice

Procesul-verbal nr. 6 din 30.11.2020

Șeful Catedrei de științe economice C. Păne conf. univ., dr. Carolina TCACI

Discutat și aprobat la ședința Consiliului Facultății de Științe Reale, Economice și ale

Mediului procesul-verbal nr. 4 din 01.12.2020

Decanul Facultății de Științe Reale, Economice și ale Mediului

Ina Ciobanu conf. univ., dr. Ina CIOBANU

INFORMAȚII DE IDENTIFICARE A UNITĂȚII DE CURS

Facultatea: Facultatea de Științe Reale, Economice și ale Mediului

Catedra: Catedra de științe economice

Domeniul general de studii: 011 Științe ale educației, 072 Tehnologii de fabricare și prelucrare

Domeniul de formare profesională la ciclul I: 0114 Formarea profesorilor, 0721 Procesarea alimentelor, 0723 Textile (îmbrăcăminte, încălțăminte și articole din piele)

Denumirea specialității: 0114.17 Educație tehnologică, 0723.3 Design vestimentar industrial, 0721.2 Tehnologia produselor alimentare

Administrarea unității de curs „Principiile economiei de piață”

Specialitatea	Codul unității de curs	Credit ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
				curs	sem.	lab.	lucru indiv.		
Educație tehnologică	U.02.A.010	4	120	30	30	-	60	Examen	Română
Design vestimentar industrial	U.02.A.012	4	120	30	30	-	60	Examen	Română
Tehnologia produselor alimentare	U.04.A.031	4	120	30	30	-	60	Examen	Română

Anul de studii și semestrul în care se studiază: anul I, semestrul 2 și anul II, semestrul 4

Statutul: unitate de curs socio-umanistică, la alegere

INFORMAȚII REFERITOARE LA CADRUL DIDACTIC

Branasco Natalia, doctor în științe economice, conferențiar universitar la Catedra de științe economice, absolventă a Facultății de Economie din cadrul USARB, specialitatea „Management în învățământ și instruire economică” și a studiilor de doctorat la specialitatea „Teorie economică și politici economice” din cadrul ASEM. Consultațiile se acordă conform orarului stabilit și afișat la Catedra de științe economice, în biroul 526, e-mail: natalia.branasco@usarb.md

INTEGRAREA CURSULUI ÎN PROGRAMUL DE STUDII

Prezentul curriculum este întocmit în conformitate cu planul de studii, care prevede studierea unității de curs „Principiile economiei de piață” în anul I, semestrul 1 de către studenții de la specialitățile economice. Unitatea de curs „Principiile economiei de piață” urmărește inițierea studenților în bazele economiei de piață și reprezintă un element fundamental, constitutiv al ciclului disciplinelor generale. Cursul permite formarea unei imagini adecvate și o conștientizare mai profundă a esenței și evoluției economiei, iar cunoștințele din cadrul acestei discipline contribuie la înțelegerea problemelor ce țin de activitatea economică la diferite nivele organizaționale (microeconomic, macroeconomic). Unitatea de curs se axează pe formarea viziunii asupra economiei ca un sistem integru, complex și este unul dintre principalii piloni ai formării unui specialist cu studii superioare de licență. Scopul unității de curs „Principiile

economiei de piață” este însușirea logicii funcționării și dezvoltării economiei, interdependența ei cu alte procese și instituții sociale și suscitarea interesului studenților față de teoria economică ca știință utilă ce va contribui la adoptarea deciziilor corecte și raționale.

COMPETENȚE PREALABILE

„Principiile economiei de piață” reprezintă un curs introductiv în sistemul științelor economice ce familiarizează studenții cu principiile funcționării și dezvoltării economiei de piață. Studenții trebuie să dețină competențe generale, specifice pentru absolvenții ciclului liceal.

COMPETENȚE DEZVOLTATE ÎN CADRUL CURSULUI

În cadrul unității de curs „Principiile economiei de piață” se vor forma și dezvolta următoarele competențe profesionale și transversale:

Specialitatea	Competențe	Descrierea competențelor
Educație tehnologică	Profesionale	CP6. Valorificarea informațiilor vizînd varii contexte socio-umane și de identitate culturală
	Transversale	CT3. Cunoașterea necesității de formare profesională continuă și autoevaluarea critică a nivelului propriu profesional cu utilizarea eficientă a resurselor și tehnicii moderne de învățare, comunicare pentru dezvoltarea profesională continuă.
Design vestimentar profesional	Profesionale	CP1. Aplicarea cunoștințelor profunde despre cele mai importante concepte și teorii contemporane din domeniul produselor, proceselor industriale, aspectului, funcționalității, proprietăților tehnico-tehnologice în industria ușoară.
	Transversale	CT1. Aplicarea regulilor de muncă riguroasă și eficientă, manifestarea unei atitudini responsabile față de domeniul științific și didactic, pentru valorificarea optimă și creativă a propriului potențial în situații specifice, cu respectarea principiilor și a normelor de etică profesională. CT2. Desfășurarea eficientă și eficace a activităților organizate în echipă.
Tehnologia produselor alimentare	Profesionale	CP6 Activarea în contextul de ordin tehnico-economic, de timp, de mediu, social, etic, de sănătate în situații deosebite și utilizarea soluțiilor cunoscute în situații noi
	Transversale	CT1 Aplicarea regulilor de muncă riguroasă și eficientă, manifestarea unei atitudini responsabile față de domeniul științific și didactic, pentru valorificarea optimă și creativă a propriului potențial în situații specifice, cu respectarea principiilor și a normelor de etică profesională. CT3 Identificarea oportunităților de formare continuă și valorificarea eficientă a resurselor și tehnicilor de învățare pentru propria dezvoltare.

FINALITĂȚILE CURSULUI

La finalizarea studierii unității de curs studentul va fi capabil:

- să definească corect conceptele de bază ale teoriei economice;
- să analizeze fenomenele și procesele micro-, macro- și monoeconomice;
- să aplice conceptele, principiile și teoriile studiate în rezolvarea aplicațiilor practice;
- să elaboreze proiecte de cercetare asupra temelor propuse pentru activitatea individuală, bazându-se pe competențele dezvoltate în cadrul unității de curs.

CONȚINUTURI

Tematica	Numărul de ore	
	curs	seminarii
Tema 1. Obiectul și evoluția teoriei economice ca știință 1.1. Etapele de evoluție ale științei economice 1.2. Obiectul de studiu, principiile și funcțiile teoriei economice 1.3. Specificul metodologiei și metodele teoriei economice 1.4. Teoria economică în sistemul științelor economice	2	2
Tema 2. Activitatea economică: conținutul funcțional și componentele fundamentale 2.1. Activitatea economică: esența, structura 2.2. Necesitățile și resursele economice. Problemele economice fundamentale 2.3. Caracteristica și clasificarea bunurilor economice 2.4. Banii: esența, funcții, forme	2	2
Tema 3. Proprietatea – fundament al sistemului economic 3.1. Esența și particularitățile sistemului economic 3.2. Instituțiile și rolul lor în formarea și dezvoltarea economiei 3.3. Obiectul, subiectul și atributele proprietății 3.4. Tipurile de proprietate	2	2
Tema 4. Piața: esența, structura și mecanismul de funcționare 4.1. Caracteristica economiei naturale și economiei de schimb 4.2. Structura și infrastructura pieței 4.3. Legea cererii și ofertei. Prețul 4.4. Concurența – formă de realizare a relațiilor de piață	4	2
Tema 5. Teoria antreprenoriatului și întreprinderea în economia de piață 4.1. Esența antreprenoriatului. Activitatea întreprinzătorului 4.2. Mediul și bazele legislative ale activității de antreprenoriat 4.2. Întreprinderea: scop, funcții și tipuri 4.3. Factorii de producție și veniturile factoriale	2	2
Tema 6. Business-ul mic și start-up-urile 6.1. Esența și rolul start-up-ului 6.2. Planificarea afacerii 6.3. Aspecte financiare, fiscale și contabile 6.4. Antreprenoriatul social	4	4
Testul nr. 1		2
Tema 7. Procesul de management în cadrul întreprinderii 9.1. Funcțiile managementului 9.2. Stilurile și metodele de conducere 9.3. Cultura organizațională 9.4. Managementul personalului	2	2
Tema 8. Elemente de bază în marketing 8.1. Conceptul și funcțiile marketingului 8.2. Produsul în viziunea marketingului 8.3. Prețul – variabilă a mix-ului de marketing 8.4. Rolul distribuției în mixul de marketing 8.5. Promovarea ca componentă a mixului de marketing	2	2
Tema 9. Politicile și indicatorii macroeconomici 9.1. Conținutul și obiectivele macroeconomiei 9.2. Rolul statului în economia de piață 9.3. Indicatorii principali în SCN și corelația între ei 9.4. Conceptul de creștere și dezvoltare economică	2	2
Tema 10. Instabilitatea macroeconomică 10.1. Dezvoltarea ciclică – forma de evoluție a economiei de piață 10.2. Instabilitatea macroeconomică și problema șomajului 10.3. Instabilitatea macroeconomică și problema inflației	2	2
Tema 11. Sistemul financiar 11.1. Bugetul de Stat – principiile și metodele formării lui 11.2. Impozitele – funcțiile și tipurile 11.3. Sistemul bancar și creditul 11.4. Hărțile de valori – esența, clasificarea, funcțiile	4	2

Testul nr. 2		2
Tema 12. Sistemul economiei mondiale	2	2
12.1. Cooperarea economică internațională		
12.2. Diviziunea mondială a muncii și circuitul economic mondial		
12.3. Piața schimburilor valutare		
12.4. Tendințele economiei mondiale		
Total	30	30

STRATEGII DIDACTICE

Metodele utilizate în cadrul orelor cursului „Principiile economiei de piață” sunt: prelegerea, prelegerea-discuție, prelegerea cu caracter problematic, seminarul cu utilizarea mesei rotunde, seminar cu folosirea metodei analizei situațiilor concrete, brainstorming, discuție Panel, metoda 3 „C” (claritate, creativitate, concretizare), problematizarea, testele scrise, portofoliul, referatul, proiectul, studiul de caz.

În cadrul analizei situațiilor concrete și studiilor de caz se vor utiliza analiza pieței axată pe benchmarking și explorarea oportunităților de piață, modelul Business Canvas, strategia Cascade, strategia Blue Ocean, analiza PESTLE, analiza SWOT, matricea Ansoff, etc.

ACTIVITĂȚI DE LUCRU INDIVIDUAL

În cadrul activității de studiu individual, studenților li se va propune studierea literaturii obligatorii și suplimentare la curs, elaborarea unui referat și mini-plan de afacere.

Repartizarea orelor pentru activitățile de studiu individual (total 60 ore) este prezentată în tabelul următor.

Tipul activității	Nr. ore
1. Studierea temelor din cadrul unității de lucru; cercetarea surselor bibliografice obligatorii la temele unității de curs.	18
2. Studierea surselor informaționale suplimentare.	12
3. Elaborarea unui referat la o temă selectată din lista de subiecte pentru referate sau la propunerea studentului.	6
4. Elaborarea unui plan de afacere.	12
5. Pregătirea pentru evaluarea finală (examen)	12
Total	60

Lucrul individual, prezentat spre evaluare trebuie să conțină următoarele componente:

1. Plan de afaceri: studenții, bazându-se pe materialul teoretic, studiile de caz și suportul profesorului, va elabora un plan de afaceri de dimensiuni mici (10-15 pagini), asupra unei oportunități economice, selectate de el însuși. Aprecierea acestei forme a lucrului individual va depinde de conținutul prezentat, analiza efectuată și modul/calitatea prezentării.

2. Referatul, la elaborarea căruia studenții urmează să respecte următoarele cerințe:

a) volumul textului referatului, inclusiv resursele informaționale, urmează să cuprindă:

minim 8 pagini, maxim 15 pagini. Cerințe de tehnoredactare: formatul de pagină: A4; parametrii paginii: 25 mm - stânga, 20 mm – sus, 20 mm – jos, 15 mm – dreapta; tipul fontului: Times New Roman, conform regulilor de redactare în limba, în care este scrisă teza; mărimea fontului: 12 pt; spațiere interlinie: 1,5 rânduri; numerotare pagini: jos, la centru; cuvântul „Tabel” se plasează în partea dreaptă a paginii până la prezentarea nemijlocită a tabelului. Fiecare tabel este numerotat cu cifre, și are o denumire care se indică la mijlocul tabelului cu fontul Times New Roman mărimea 10 pt, fără semn de punctuație la sfârșit. Tabelul va include denumirea coloanelor și a rândurilor. Tabelele și figurile (inclusiv scheme, grafice, diagrame), care ocupă mai puțin de o pagină și sunt direct legate de conținutul referatului sunt prezentate după prima menționare a acestora în textul lucrării. Tabelele și figurile, care ocupă o pagină completă sau mai multe, trebuie să fie transferate în anexe;

b) toate tabelele referatului trebuie să dispună de trimitere în textul lucrării. Figura, schema sau diagrama este numerotată și urmată de titlu care descrie conținutul acesteia, care se indică la mijlocul tabelului cu fontul Times New Roman mărimea 10 pt, fără semn de punctuație la sfârșit;

c) referatul este o lucrare de dimensiuni mici sau medii care include studiul unui fenomen sau proces social, economic, întocmit pe baza unor cercetări bibliografice, a unor studii cazuistice sau experimentale în baza prelucrării unor date statistice.

Un referat va include următoarele compartimente:

- foaia de titlu;
- cuprinsul;
- introducerea;
- abordarea temei cercetate, descriindu-se stadiul actual al cercetărilor din domeniul din care face parte tema investigată, dezvoltarea studiului temei analizate;
- concluziile, opiniile personale și direcțiile ulterioare posibile de cercetare referitoare la tema abordată;
- referințe bibliografice;
- anexe.

Referatul va fi analizat din punct de vedere al profesionalismului cu care a fost executat. Cadrul didactic va evalua conținutul referatului și prezentarea acestuia (acuratețe, ortografie, exprimare, formatare).

Teme propuse pentru referate (este binevenită și elaborarea referatelor la tematica propusă de studenți):

1. Rolul economiei (practicii și științei) în progresul social.
2. Principiile și legile noii economii.

3. Raritatea resurselor – problemă fundamentală a omenirii.
4. Modele economice contemporane.
5. Rolul proprietății și problemele proprietății private.
6. Economia oficială și economia subterană.
7. Rolul concurenței în economia de piață.
8. Neofactorii de producție.
9. Importanța start-up-urilor în economia antreprenorială.
10. Dezvoltarea economică: esența, premise, factori.
11. Bunăstarea economică și problema sărăciei.
12. PIB – „oglinda” economiei naționale: ratingul internațional.
13. Creșterea economică în Republica Moldova.
14. Șomajul – dezechilibru major al pieței muncii.
15. Bugetul de Stat și specificul lui în Republica Moldova.
16. Caracteristica bursei de valori în Republica Moldova.
17. Inegalități și decalaje în economia mondială.
18. Migrația internațională a forței de muncă.
19. Exodul de inteligență și efectele lui asupra economiei naționale.
20. Locul Republicii Moldova în economia mondială.

EVALUARE

Evaluare curentă: studenții vor fi apreciați, pe parcursul orelor de seminarii, ca urmare a implicării lor în cadrul discuțiilor, dezbaterilor, exercițiilor de reflecție promovate la orele de seminar și testelor în formă scrisă (studenții trebuie să acumuleze minim 4 note).

Evaluare periodică: studenții vor susține o probă de evaluare (în formă de test scris sau test on-line), prin care se urmărește estimarea situației intermediare a reușitei studentului¹.

Lucrul individual: însărcinările din compartimentul Activități de lucru individual se pregătesc de către toți studenții pentru lecțiile care corespund tematicii respectivelor însărcinări. Aprecierea lucrului individual se efectuează prin verificarea portofoliului elaborat, sintezelor materialului studiat individual, inițierea discuțiilor de grup cu studenții pe tematica studiului individual, interogarea studenților, simularea unor situații practice, etc. Pentru lucrul individual studenții vor fi apreciați cu 2 note (pentru fiecare sarcină în parte), după care se va calcula nota medie a acestei componente.

Nota semestrială (N_s) se calculează ca medie aritmetică dintre:

¹ Regulamentul de organizare a studiilor superioare de licență (ciclul I) și integrate, aprobat prin ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 1625 din 12.12.2019.

- a) media notelor obținute la evaluările curente (E_c);
- b) nota obținută în cadrul evaluării periodice (E_p);
- c) nota/media pentru lucrul individual (L_i).

$$N_s = \frac{E_c + E_p + L_i}{3}$$

Evaluarea finală se realizează sub formă de examen scris. Nota finală se calculează conform formulei:

$$N_f = N_s \times 0,6 + N_e \times 0,4,$$

unde N_f – nota finală; N_s – nota semestrială; N_e – nota de la examen.

Subiectele pentru evaluarea finală

1. Etapele de evoluție a științei economice.
2. Obiectul de studiu, principiile și funcțiile teoriei economice.
3. Specificul metodologiei și metodele teoriei economice.
4. Teoria economică în sistemul științelor economice.
5. Activitatea economică: esența, structura.
6. Necesitățile și resursele economice. Problemele economice fundamentale.
7. Caracteristica și clasificarea bunurilor.
8. Banii: esența, funcțiile, formele de evoluție.
9. Esența și particularitățile sistemului economic.
10. Instituțiile și rolul lor în formarea și dezvoltarea economiei.
11. Obiectul, subiectul și atributele proprietății.
12. Tipurile de proprietate.
13. Structura și infrastructura pieței.
14. Legea cererii și ofertei. Prețul.
15. Concurența – formă de realizare a relațiilor de piață.
16. Esența antreprenoriatului. Activitatea întreprinzătorului.
17. Întreprinderea: scop, funcții și tipuri.
18. Antreprenoriatul social.
19. Factorii de producție și veniturile factoriale.
20. Planificarea afacerii.
21. Esența și rolul start-up-ului.
22. Mediul de activitate a întreprinderii.
23. Baze legislative ale business-ului mic.
24. Aspecte financiare ale business-ului mic.
25. Aspecte fiscale și contabile.

26. Conceptul și funcțiile marketingului.
27. Produsul în viziunea marketingului.
28. Prețul – variabilă a mix-ului de marketing.
29. Rolul distribuției în mixul de marketing.
30. Promovarea ca componentă a mixului de marketing.
31. Funcțiile managementului.
32. Stilurile și metodele de conducere.
33. Cultura organizațională.
34. Managementul personalului.
35. Conținutul și obiectivele macroeconomiei.
36. Rolul statului în economia de piață
37. Indicatorii principali în SCN și corelația între ei.
38. Conceptul de creștere și dezvoltare economică.
39. Dezvoltarea ciclică – forma de evoluție a economiei de piață.
40. Instabilitatea macroeconomică și problema șomajului.
41. Instabilitatea macroeconomică și problema inflației.
42. Bugetul de Stat – principiile și metodele formării lui.
43. Impozitele – funcțiile și tipurile.
44. Sistemul bancar și creditul.
45. Hârtiile de valori – esența, clasificarea, funcțiile.
46. Cooperarea economică internațională.
47. Diviziunea mondială a muncii și circuitul economic mondial.
48. Piața schimburilor valutare.
49. Tendințele economiei mondiale.
50. Evoluția reformelor economice în Republica Moldova. Oportunitățile integrării economiei Republicii Moldova în spațiul economiei mondiale.

RESURSE INFORMAȚIONALE ALE UNITĂȚII DE CURS

a) Surse bibliografice obligatorii

1. Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi Nr. 845-XII din 03.01.92. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr.2/33 din 28.02.1994 (cu modificările și completările ulterioare). Disponibil: <http://www.licentiere.gov.md/doc.php?l=ro&idc=99&id=374>;

2. Legea Republicii Moldova cu privire la proprietate Nr.459-XII din 22.01.91. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr.3-4-5-6 din 30.06.1991 (cu modificările și completările ulterioare). Disponibil: <http://www.law-moldova.com/laws/rom/osobstvennosti.ro.txt>;

3. Legea Bugetului de Stat pentru anul 2020 Nr. 172 din 19.12.2019. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 393-399 art Nr: 321 din 27.12.2019. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=119651&lang=ro

4. BUCOS, T., BARBĂNEAGRĂ, O. *Teorie economică*. Chișinău: ASEM, 2013, 236 p.;

5. MOLDOVANU, D. *Curs de teorie economică*. Chișinău: Ed. ARC, 2006, 428p.;

6. TRUSEVICI, A., BRANAȘCO, N. *Ghid metodic la unitatea de curs „Teoria economică I” (Microeconomie)*. Chișinău: Tipografia Primex-Com, 2020, 104 p.;

7. TRUSEVICI, A., BRANAȘCO, N. *Indicații metodice pentru lecții practice la disciplina Teoria economică*. Bălți: Tipografia din Bălți, 2010, 85 p.;

8. TRUSEVICI, A.; BRANAȘCO, N. *Culegere de teste și probleme pentru lecții practice la disciplina Teoria economică*. Bălți: Tipografia din Bălți, 2010, 81 p.

b) Surse bibliografice suplimentare

1. FILIP, N.; SOROCEAN, O. *Teorie economică: curs universitar*. Chișinău: Tipografia Primex-Com SRL, 2009, 364 p.;

2. HĂMURARU, M.; ȚĂRUȘ, V.; CAPSÎZU, V. *Teorie economică. Microeconomie*. Chișinău: CEP USM, 2010, 280 p.;

3. HĂMURARU, M.; ȚĂRUȘ, V.; CAPSÎZU, V. *Teorie economică. Macroeconomie*. Chișinău: CEP USM, 2010, 288 p.;

4. SAMUELSON, P. *Economie politică*. București: Ed. Teora, 2001, 944 p.;

5. ПЛОТНИЦКИЙ, М.И. *Курс экономической теории*. Минск: Мисанта, 2003;

6. СОРОЧАН, О. *Экономическая теория: курс лекций*. Chișinău: Tipografia Primex-Com SRL, 2009, 327 p.